

Drømmestart

1
2
3

❶ Orrhanene kommer flygende og setter seg i toppen av ei stor osp. ❷ Det er lite som er mer høytidsstemt for en jeger enn å kunne glede seg sammen med hunden når det første viltet er felt for den.

for valpen

Høsten ble brukt til å jage inn en finsk spets på mink og skogsfugl. Det ble noen gode måneder!

TEKST OG FOTO: JON ERLING SKÅTAN

© Finsk spetsen Luke var 6 1/2 måned da den første skogsfuglen ble skutt i los for ham.

DET ER BARE EN MÅTE å finne ut om valpen har jaktlyst på. Det er å bruke den! Jeg står og ser på alle sportegn etter mink som er på den lille holmen når den unge finsk spetsen Luke setter på musikken i sjokanten på andre siden av holmen. Losen går friskt og jeg springer over for å se hva det er han loser på. Han har fullt fokus på et hulrom under en stein.

FØR JEG NÅR FRAM, hører jeg fresinga fra en mink og veit da hva det er han loser på. Steinen er liten og kan knapt skjule mer enn en mink. Så ser jeg da også minken straks jeg er framme. Salonggeværet er klargjort og ei 22.LR kule setter en stopper for denne minkens korte liv. For størrelsen avslører at det er en av årets valper som Luke har funnet. I et jegerliv er det lite som kan måle seg med å oppleve og skyte det første viltet for en hund. Det blir derfor selvsagt en høytidsstund når valpen får rikelig med ros mens den snuser, sleiker og småbiter i byttet.

LUKE ER KJENT MED MINKLUKTA, for han har leita opp død mink som jeg har gjemt hjemme i hagen. Men dette er første gang Luke er løs i et minkområde. Bare 5 1/2 måned gammel har han gjort akkurat det jeg håpet på: han har vist at jaktlysta på mink er der. På de to første holmene vi sjekket, fant vi ikke mink, men på tredje forsøk ble det altså napp. Straks Luke kom i land, viste han en voldsom interesse for mokka og sporslepen etter mink, og med stor iver og i full fart fulgte han en sprekk som gikk tvers over holmen. Sprekken førte til steinen der minken befant seg.

DET BLIR FLERE KONTAKTER med mink de neste dagene, men jeg bruker ham svært forsiktig. Han er ikke moden nok til å søke noe særlig ut, og jeg vil ikke venne ham til at han finner viltet ved å følge meg. Planen for Luke er at han skal jakte mink og skogsfugl. Disse artene lever i så ulike miljøer at jeg tror hunden raskt vil forstå hva det er vi jakter etter. Den vil derfor hente fram de

egenskapene som trengs for å lykkes best mulig med de ulike artene. Skal han fungere på skogsfugl, må han lære seg å søke. Han må finne fuglene før fuglene merker meg.

NESTE UTFORDRING FOR LUKE er derfor storskogen. Han har vært med i skogen siden han var liten. Han har også fått lukte på nyskutte orrfugler og lekt med tørre tiurvinger. Så også disse viltartene kjenner han lukta til. Nå har jeg satt meg i et område der det pleier å komme orrfugl tidlig på morgenen. Tidligere år har jeg skutt en del orrfugl uten hund på denne plassen. Men fungerer det som jeg har tenkt, kan Luke få en enkel og fin start på skogsfugljakten her.

JEG SITTER I RO og lar Luke springe rundt og utforske skogens mange lukter. Han har blitt en måned eldre enn da vi var på minkjakt, men fortsatt er han ikke moden nok til å søke noe særlig ut. Han søker ut bare 40–50 meter og kommer stadig tilbake for å sjekke at jeg er der. Plutselig kommer

fakta:

- Finsk spets er Finlands nasjonalhund.
- Hunden er først og fremst brukt til å jakte på skogsfugl og pelsvilt.
- Med fallende pelspriser er egenskapene den har som skogsfugljeger mest verdsatt.
- Den brukes også på jakt på store dyr som elg og bjørn.
- Det er ca. 600 finsk spetser i Norge. Mer info finner du her: <http://www.nsf.no/>

❶ Minken har dratt sammen gras og bygd seg et hi inne i ei gammel fiskekasse. Hunden påviser ofte slike plasser. ❷ I dette landskapet på Sør-Smøla felles den første minken for Luke. Minken trives godt her og henter maten i de grunne områdene rundt øyer og småholmer. ❸ Mink finner mye av maten i vann, men oppholder seg mye av tiden på land.

to orrfugler og slår seg inn i toppen på noen småbjørker. Jeg ser på hundepileren at Luke springer bort mot bjørkene. Orrfugler sitter ofte dårlig for hund. Disse er ikke noe unntak. Når Luke nærmer seg bjørkene, flyr de.

DA SKJER DET NOE INTERESSANT. Når orrene er borte, går det ikke lang tid før Luke stormer etter. På et øyeblikk er han 200 meter borte. Jeg smiler for meg selv der jeg sitter. Det er ingen tvil om at de nedarvede egenskapene i den skjellende skogsfuglhunden fungerer som de skal. For når fuglene flyr, skal hunden stå og lytte for om mulig å høre hvor fuglen slår seg inn, så skal den springe etter for å leite opp fuglen på nytt.

SELV OM LUKE ikke finner dem igjen og er tilbake hos meg ganske raskt, har jeg fått en pekepinn på at han har egenskapene i seg til å bli en skogsfugljeger. Det går bare noen minutter før tre nye orrhaner kommer flygende og slår inn. Denne gangen er de innenfor skuddhold i toppen av ei stor osp. Luke hørte dem da de kom og er straks på plass under treet. Den ene av hanene sitter

«Jeg vil ikke venne ham til at han finner viltet ved å følge meg.»

lett synlig, og spetsen kikker opp på den når han starter å lose. Trådkorset ligger støtt på fuglen som ser ned på den lille, røde bråkebotta under treet.

SITUASJONEN ER SÅ IDEELL som den kan være når en skal skyte den første fuglen for en skjellende fuglehund, og jeg lar Luke skjelle et lite minutt før jeg sender fuglen i bakken.

Luke er over den når den tar bakken og ribber den straks for noen halefjær. En av de andre fuglene fløy når det smalt, men den andre sitter der oppe fortsatt.

Luke er opptatt av den døde fuglen, men kikker opp når hanen i treet gir fra seg en lyd. Orren sitter skjult bak en tykk grein. Luke kikker opp et par ganger og aner nok at fuglen er der, men den på bakken er så spennende at han konsentrerer seg om den.

SELV OM JEG SELVSAGT HAR LYST på flere fugl for dagen, lar jeg være å skyte. Det er ment å være en god investering for seinere. Skal Luke og jeg bli et godt team i skogsfuglskogen, må han lære seg å markere mest mulig eksakt hvor fuglen sitter. Det vil være til stor hjelp for å få øye på fuglen blant kvist og bladverk. Jeg vil derfor bare skyte på de fuglene han loser på.

VI HAR LYKTES Å FELLE en fugl og Luke har igjen vist at det bor egenskaper i ham som det bare er opp til meg å utvikle ved å gi ham mange turer i skogen. Med ryggen mot den store ospa ser jeg sola driver morgentåka bort mens Luke fortsatt er opptatt av den nyfelte orrhanen. Jeg kjenner på følelsene av at det er lite jeg gleder meg mer til enn de turene jeg planlegger i storskogen sammen med denne røde jegeren.

1 2

❶ Luke får god tid til å lukte, sleike og nappe i den første fuglen som ble felt for ham. Til slutt får han lov til å gnage i seg et av beina som belønning. ❷ Lite er mer sjarmerende enn valper. Finsk spets er ikke noe unntak. Disse hundene er dessuten fulle av energi og jaktlyst.